

ZPRÁVODAJ

ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

ČERVENEC 2003

Alexandrovci v Praze – viděno ze zákulisí

O tom, že má v květnu letošního roku přijet do Prahy Alexandrovův akademický soubor písní a tanců, proskočily první informace již začátkem roku. Slavný soubor, který vedle Edith Piaf, Louise Armstronga, Beatles a Elvise Presley patří do „zlatého fondu“ populární hudby XX. století, slaví letos již 75. výročí své existence a 120. výročí narození zakladatele souboru Alexandra Vasiljeviče Alexandrova.

Na průběžné dotazy na ruském velvyslanectví odpovídala obětavá kulturní atašé Anna Ponomarjevová: „Zatím není nic jisté, ale už se nám podařilo...“ a následoval výčet

právě překonaných úskalí. Nakonec, týden před vystoupením jsme se dozvěděli z velvyslanectví, a téměř současně i ze sdělovacích prostředků, že Alexandrovci přece jen přijedou a vystoupí ve dvou koncertech 5. a 6. května v Kongresovém centru. První koncert bude profilový – pro veřejnost, ve druhém, konaném pod záštitou premiéra České republiky

(Pokračování na str. 3)

25. výročí letu V. Remka do vesmíru

Oslavy 25. výročí letu V. Remka do vesmíru byly zahájeny 27. února 2003 v Českém centru v Moskvě, kde se uskutečnila společná vernisáž obrazů kosmonauta Alexeje Leonova a českého výtvarníka Zdeňka Kubíka a beseda k výročí. Za účasti mnoha osobností veřejného života, našich dlouholetých ruských spolupracovníků, včetně prezidenta Mezinárodní asociace podpory kultury Igora Čerkašova i představitelů mnoha sdělova-

cích prostředků zahájila slavnost ředitelka Centra Kateřina Novotná. Hlavním hrdinou byl samozřejmě kosmonaut ing. Vladimír Remek, nyní obchodní rada velvyslanectví ČR v Ruské federaci, předseda naší Společnosti.

Vladimír Remek se představil jako skvělý řečník a vtipný moderátor a přivítal mezi hosty řadu ruských kosmonautů, včetně svého hvězdného společníka Alexeje Gubareva i slovenského a maďarského kosmonauta.

(Pokračování na str. 4)

V. Remek a A. Gubarev na besedě se studenty Ekogymnázia Praha, vlevo ředitelka H. Entlerová.

Delegace ČKR v Moskvě

Moskevských oslav 25. výročí letu Vladimíra Remka do vesmíru se ve dnech 27. 2.–1. 3. 2003 zúčastnila také delegace ČKR SPNV – JUDr. Josef Holouš, RNDr. Hana Entlerová a Mgr. Jiří Klapka. V dalším programu delegace bylo vystoupení ve Společnosti bratří Čapků a řada jednání o perspektivách rozvoje rusko-české spolupráce.

Na vystoupení ve Společnosti bratří Čapků na české ambasádě se sešlo významné publikum – předseda Společnosti prof. Sergej Nikolskij, divadelní vědec prof. Larisa Solncevová, předseda Rusko-české společnosti Sergej Dombrovskij, doc. Irina Ušakovová ze Státní konzervatoře, kulturní atašé velvyslanectví ČR v Ruské federaci Zdeněk Okůnek a mnoho dalších osobností.

Na programu byl jednak výběr z hudebního (Pokračování na str. 8)

Jednala ČKR SPNV

Jako první akce v nově rekonstruovaných prostorách sídla Společnosti přátel národů východu se 23. 6. 2003 uskutečnila schůze České koordináční rady. Na svém 11. zasedání vyslechli její členové a členové Revizní komise aktuální informace o činnosti v I. pololetí 2003; projednali přípravu ozdravných pobytů, přehlídky dětských pěveckých a tanečních souborů a dalších aktivit plánovaných na II. pololetí t. r.; schválili zprávu o výsledcích hospodaření SPNV za rok 2002 a rozhodli o svolání Programové konference, která bude předcházet Republikovému shromáždění zástupců Společnosti. Konference se uskutečnila v sobotu 22. listopadu 2003 a jejím cílem je projednání perspektiv rozvoje a obsahové orientace Společnosti. Podklady k přípravě svých zástupců obdrží všechny OKR do konce září 2003.

V samostatné části zasedání ČKR vystoupila doc. T. J. Galyninová, CSc., předsedkyně Volgogradské Asociace pro mezinárodní spolupráci, s informací o činnosti organizace. Vyzdvihla rozvíjející se spolupráci mezi partnerskými městy Ostravou a Volgogradem a odpovídala na dotazy, které se týkaly konkrétních oblastí činnosti, jako je např. turistika, spolupráce v ekonomické sféře, výměna dětských a profesionálních uměleckých kolektivů i života krajanů ve Volgogradské oblasti. V diskusi byla věnována pozornost i podílu nevládních organizací na rozvoji přímé spolupráce a problematice výuky ruského jazyka a rostoucímu zájmu o ni. Beseda byla užitečným příspěvkem k výměně zkušeností i inspirací pro obdobnou činnost v dalších městech a regionech.

Účastníci zasedání utčili minutou ticha památku zesnulého člena Revizní komise Václava Procházky a dlouholeté obětavé pracovnice našeho občanského sdružení Anny Hanusové.

Pomáháme dětským domovům

Vánoční škola v přírodě pro děti z dětských domovů, postižených srpnovými povodněmi, s velkým úspěchem a ohlasem se konala ve dnech 9.–27. prosince 2002 v hotelu Vlčí důl v Bludově. Hlavním organizátorem byla Česká koordináční rada Společnosti přátel národů východu za podílu OKR Šumperk.

Jistě si pamatujeme na mediální kampaň, když loni k nám nemohly přijet běloruské děti postižené černobylskou havárií. Za prostředky sponzorů byl objednan hotel, zajištěn program, do zahájení pobytu zbývalo deset dní a účastníci žádní. Proto jsme se obrátili na dětské domovy v zátopovém území.

Každý dětský domov připravuje svůj „vánoční“ program nejméně od září. Náš návrh přišel velmi pozdě. A přece – ti, co s dětmi přijeli, nešetřili chválou a poděkováním.

Vlastivědné vycházky, „rytírný“ z naší minulosti, dětské dovádění i sportovní zápolení na ojíněných či zasněžených svazích, výlety, olomoucká zoologická zahrada, ruční papírna ve Velkých Losinách, ale také severomoravské vánoční zvyky a obyčeje, příprava Štědrého večera, večere, speciality, pečení cukroví atd.

Životní osud vlastně každého z účastníků od 4 do 19 let by mohl být námětem na televizní inscenaci ze současnosti. Kolika dětem jejich těžký osud připravili jejich vlastní rodiče – v řadě případů je vlastně dětský domov před nimi chrání. Nejde jen o velký nezájem – nestarání se, ale i o bití, naprosto nedostatečnou až zvrácenou péči, či dokonce i o „prodávání“ děvčat.

Opravdovým balzámem na srdce i duši byly takové drobnosti, jako že nikdo z dětí z dětských domovů v Horní a Dolní Čermné nepoužívá vulgární či sprostá slova, starší bez jakýchkoli řečí a pobízení se aktivně věnují a pomáhají mladším, proti ostatní populaci je mezi nimi podstatně méně kuřáků. Nebo když čtyřletá holčička přijde ke štědrovečerní večeři v krásných šatíčkách se slovy „strejdo, mám na večeři hezké šatečky?“

Na druhé straně vyrazí dech konstatování, že sklenička od vína s vánočním přípitkem pro dospělé „smrdí jak moje máma“, nebo že „zítra přiletí ta hrozná čarodějnice“ (rozuměj – matka, která holčičku spolu s touto „prodává“).

V každém okrese jsou dětské domovy. Zkusme tam zajít. Nabídněme to, co umíme, na co stačí naše schopnosti, síly a možnosti. Věřte – děti čekají na otevřená srdce, trochu zájmu, pochopení, dobré slovo, pohlázení. Vždyť i Vánoce 2003 můžeme pomoci zpříjemnit a zkrášlit řadě dětí z dětských domovů a bez velkých nákladů, pokud budeme do dětí investovat naši vlastní práci, znalosti, kousek srdce.

A ti, co mají možnost či kontakty na rekreační či hotelové zařízení, mohou pomoci zorganizovat podobné „školy v přírodě“ nejen na Vánoce, ale i třeba o hlavních či jar-

ních prázdninách. Víte, i dětské domovy mají jisté finanční možnosti na podporu akcí napomáhajících zapojení dětí z dětských domovů do společenského života.

Děkuji jménem dětí všem, kteří „vánoční škole v přírodě“ pomohli.

Ing. Karel Janíček, Bludov

*

„Vánoční škola v přírodě“ se mohla uskutečnit mimo jiné díky finančnímu daru společnosti ČEZ, a. s. Byla rozdělena do dvou turnusů, a to od 9. do 15. prosince 2002, kdy se jí zúčastnilo 42 dětí a 8 doprovázejících pedagogů z Dětského výchovného ústavu Býchory, a od 15. do 27. prosince, kdy přijelo celkem 30 dětí a 4 pedagogové z dětských domovů Rybitví, Horní Čermná a Dolní Čermná. Z ohlasů účastníků vyjímáme:

Dovolte, abych Vám jako vedoucí vychovatel DVÚ Býchory poděkoval za krásný pobyt v Bludově. Připadali jsme si jako ve vychovatelském ráji. Perfektně připravený, nabitý a atraktivní program se ani jinak nazvat nedá. Taktéž výborné jídlo a jeho dostatek pro naše

pubertální a rozjedené chlapce byl opravdu velmi pozitivní stimul dobré nálady. Děti si velmi oblíbily našeho průvodce pana Janíčka, který měl pro každého úsměv i zajímavé povídání na jakékoli téma. Při poznávání místních pamětihodností měl vždy nějakou příhodu, kterou uměl vyprávět velmi poutavě, takže děti v klidu a se zaujetím poslouchaly.

Tedy, abych to shrnul: DÍKY, bylo to perfektní. nebylo co vytknout, naopak vysoký nadstandard – perfektně připravený, nabitý program, dostatek dobrého a kvalitního jídla, dobře zvolená lokalita a dobré týlové zázemí v hotelu (byla k dispozici místnost k hraní, klubovny, kluziště, ochotný personál...). Není co dodat. Díky.

Jiří Mejda,

vedoucí vychovatel DVÚ Býchory

Děti z výchovně léčebného zařízení Pyramida v Rybitví strávily 14 dnů v nádherném prostředí Jeseníků. Pobyt v hotelu Vlčí důl v Bludově umožnila dětem Společnost přátel národů východu, za což touto cestou děkuji děti i pracovníci Pyramidy.

Součástí pobytu byl i bohatý program. Děti navštívily zoologickou zahradu v Olomouci, poznaly krásy Jeseníků – Červenohorské sedlo, Karlovu Studánku, Ramzovou. Sněhové nadílky si užívaly i na svahu v blízkosti hotelu a příjemná byla i možnost bruslení přímo u hotelu. Štědrý večer byl ve znamení vánočních tradic a nechyběly ani dárky.

Děkujeme milým lidem – panu ing. Karlu Janíčkovi, který měl celou organizaci pobytu na starosti, a vedoucí hotelu paní Milaně Jirglové, která se starala o stravu a ubytování. Budeme na krásné zážitky dlouho vzpomínat.

Za Pyramidu:

Mgr. Drahoslav Česák – vedoucí

Mgr. Jaroslava Fořtová – speciální pedagog

Sólo pro trubku

Posluchači březnového koncertu Pražské komorní filharmonie v pražském Rudolfinu byli svědky nevšedních okamžiků – jako sólista s ní vystoupil fenomenální trumpetista Sergej Nakarjakov, který je ve svých 25 letech považován za krále tohoto nástroje.

S. Nakarjakov se narodil v Gorkém, hru studoval především u svého otce (trumpetového samouka). Účinkoval ve třech desítkách zemí s nejprestížnějšími hudebními jmeny. Jeho diskografie zahrnuje nejslavnější koncerty pro trubku a dvě recitálové nahrávky s virtuózními skladbami od Bizeta, Paganiniho, Gershwinu, Bernsteina a Rimského – Korsakova. Na svém zatím posledním CD *No limit*, kde orchestr řídí Vladimír Ashkenazy, použil jako zcela první trumpetista v klasické hudbě křídlovku.

S. Nakarjakov bývá nazýván *Paganinim trubky*. Ne náhodou. Publikum ohromuje technikou, s níž bravurně zvládá „barokní nástroj“, a obtížné party, které jiní interpreti považují za naprosto nehratelné. Po té, co nastudoval kompletní repertoár pro trubku, začal rozšiřovat svůj umělecký záběr o aranže skladeb komponovaných původně pro jiné nástroje (housle, violoncello, klavír apod.). Osobně zasáhl též do vývoje nástroje, když se podílel na vzniku speciální křídlovky, kterou pro něj vyrobila pařížská firma Antoine Courtois.

Hudbymilovné publikum a ctitelé trubky speciálně se mohou těšit na další brzké setkání se S. Nakarjakovem. V rámci VIII. ročníku mezinárodního hudebního festivalu *Struny podzim* vystoupí spolu se svou setrou Verou (klavíristka) 7. října 2003 v Rothmayerově sále na Pražském hradě. - luk -

Alexandrovci v Praze – viděno...

(Pokračování ze str. 1)

u příležitosti 58. výročí osvobození Československa a 80. výročí vzniku Čs. rozhlasu vystoupí společně s českými a slovenskými umělci. Koncert bude pro zvané.

Informace o prvním koncertu se rychle rozlétlá a za chvíli byly vstupenky vyprodány. Těšili jsme se na vystoupení i proto, že soubor u nás nebyl již patnáct let, zatímco sklízel velké úspěchy po celém světě. Nadešel slavný den, blížilo se poledne a ve sluchátku se ozval usazený hlas paní atašé: „Představte si, že Alexandrovci nezajistili konferenciéra! Nemůžete pomoci?“ Rád. A kdyby bylo více času, tak i s neobyčejným potěšením. V Kongresovém centru se setkávám s poněkud svérázným člověkem, nestandardních způsobů, jistým Jaroslavem Syrovým, jenž je představitelem občanského sdružení Jary, které je hlavním organizátorem obou koncertů. Zjišťuji také, že takzvaný scénář dvou a půl hodinového koncertu obsahuje pouhé čtyři věty. To věru není mnoho, a tak mne paní atašé seznamuje s oběma dirigenty Alexandrovova souboru, skvělými umělci i lidmi Jurijem Uchovem a Vjačeslavem Korobko. Okamžitě nacházíme společnou řeč, v ničem není problém, nic jim není zatěžko, všechno se zvládne. Prvotřídní profesionálové. Scénář je hotov, odjíždím si jej přepsat na počítači a vracím se. Do Kongresového centra už proudí dav. Zahajujeme s mírným zpožděním. Na pódium vystupuje velvyslanec Igor Savolskij, skvělou češtinou mu tlumočí paní atašé. Říkám několik slov úvodem a na repliku „Alexandrovci vítejte!“ se s mohutným hudebním nástupem rozlétnou opona – hřmí strhující Svatá válka. Bouřlivý potlesk, dojetí. Sám se bojím, aby mi neselhal hlas, když uvádím píseň Slavíci. A následují další slavné: Den vítězství, Ej uchněm, Kalinka, Dolů po Pitěřské – sborový a sólový zpěv střídá vystoupení taneční skupiny. Překvapením je premiérové uvedení české lidové písně Koupím já si koně vraný. Dokonalý vícehlas a cappella, aranžmá, výslovnost. O přestávce přichází souboru poděkovat do zákulisí anglický generálmajor, v dokonalé smokingové uniformě se všemi řády. Říká, že je také sbormistr a že se skoro čtyřicet let

přátelil s Borisem Alexandrovem, synem zakladatele souboru, který letos ve věku 98 let zemřel. Vzpomínal na společná setkání a velmi skromně požádal o dovolení, věnovat souboru nahrávku tisíciletého mužského sboru horníků z Wallesu, který prý ale nemá tu sílu, jako přítomných sedmdesát Alexandrovců. Po přestávce zařadil soubor ukázkou z programu, se kterým vystupoval mimo jiné i v Bílém domě ve Washingtonu – sbor Židů z opery Nabucco, O solle mio, Valencia, árii Kalafa z opery Turandot. Taneční skupina představila veselý obraz na Repinův motiv Záporožci píší dopis tureckému sultánu, zazněla Smugljanka i jiné známé písně a po velkém tanečním finále nazvaném Slavnostní pochod i ty nejznámější – Podmoskevské večery a Kaťuša. Takové ovace jsem ještě nezažil a Kongresové centrum asi také ne. Nabitý sál, ve kterém dvě třetiny publika byli mladí diváci, odměnil po zásluze jedinečný zážitek.

Nazítří se konal pod záštitou premiéra České republiky Slavnostní česko-slovensko-ruský koncert u příležitosti 58. výročí osvobození Československa a 80. výročí vzniku Čs. rozhlasu. Potěšilo mě přání z předsednictva vlády, zda bych se mohl vystřídat s A. Hemalou a opět uvést Alexandrovce, kteří vystoupí v druhé části až přesyceného programu, jehož dalšími protagonisty jsou Bára Basiková, Petra Janů, Sisa Sklovská, Miro Dvorský, Bambini di Praga, Lúčnica a Posádková hudba hradní stráže. Pokud vás napadne, že tak pestrá směs musela chutnat

podobně jako ten dort, který vařili pejsek s kočičkou, tak vám musím dát zapravdu. Každý z interpretů či kolektivů vystoupil navíc hned s několika skladbami a koncert trval téměř čtyři hodiny. Největší úspěch však měli samozřejmě Alexandrovci, kteří se po vlastním finále připojili ke společné písni všech účinkujících a myslím poprvé zpívali polku Škoda lásky. Ta měla v tomto provedení razanci husitského chorálu od Domažlic.

Při děkovačce jsme si vyměňovali komplimenty s vtipným Miro Dvorským: „*My jsme si podobní.*“ „No vždyť jsem také rozdral Vaším jménem.“ „*To je dobře, protože jste hezcí.*“ „Ne, vy jste hezcí!“ „*Promiňte, ale vy také špatně vidíte!*“ ukončil rozmarňvý rozhovor pan Dvorský a šel na recepci.

Hlavní přípitek měl premiér Vladimír Špidla. Přivítal přítomné a mezi nimi zejména veterány druhé světové války.

Spatra, nehledanými, milými slovy hovořil velmi emotivně o vděčnosti, poděkoval za jejich statečnost a předal vyznamenání. „Vážíme si vás všech – vás, kteří jste sedali do britských letadel, i vás, kteří jste vjížděli tankem do hořícího Kyjeva.“ V závěru premiér poděkoval také účinkujícím. Představitelům Alexandrovova souboru předal čestný diplom a s velkými díky přijal několik CD s jejich nahrávkami.

Nenašel se novinář, který by ukápl jedu do úspěchu Alexandrovců, kteří se mi před vystoupením svěřily s obavami, jak je přijme české publikum. Po tomto triumfálním vystoupení však jistě přijdou brzy zase. A možná vystoupí i s Karlem Gottem, který o to projevil značný zájem.

J. Klapka

Májový koncert

Ve velkém sále Ruského střediska vědy a kultury se 7. května 2003 uskutečnil u příležitosti 58. výročí osvobození Československa tradiční Májový koncert. Diváky přivítal velvyslanec RF v ČR I. Savolskij, jenž ve svém projevu vzpoměl význam vítězství nad fašismem a poděkoval přítomným veteránům druhé světové války. Následovalo milé vystoupení členů Baletního studia Divertissement z Petrohradu a umělců Ruského hudebního salonu v Praze. Dobové písně citlivě přednesli Irina Burcevodová, Nikolaj Marčenko a Jiří Klapka za klavírního doprovodu Natálie Shonertové a Světlany Zatonské. V dramaturgicky dobře sestaveném prográ-

mu zněly lyrické, patetické a optimistické písně – jako např. Dorozi, Zemljanka, Večer na rejdě, Smugljanka, Modrý šáteček, nebo pozapomenutá jazzová Zdravstvuj Praga.

Dojati i nadšení diváci aplaudovali ve stoje závěrečné písni Děň pobědy v podání Nikolaje Marčenka a zpívali, společně s Jiřím Klapkou a všemi účinkujícími, přidavkovou Píseň frontového šoféra. Je jen škoda, že z koncertu nebyl pořízen záznam, který by jistě potěšil mnohé z těch, kteří se koncertu nemohli zúčastnit, ale i přítomné diváky, kteří by si mohli připomenout neopakovatelnou atmosféru.

Eva Kolovecká

KOSMICKÁ VÝROČÍ

25. výročí letu V. Remka do vesmíru

(Pokračování ze str. 1)

Vzpomněl jsem si jak jej zaskočili při prvním přímém přenosu z vesmíru, když mu řekli, aby hovořil česky.

„Jediné z celého letu, nač jsem se téměř vůbec nepřipravoval, byl proslov před televizní kamerou. Nejsem rozený televizní reportér; mluvím raději když chci, než když musím. ‚Tak, Volod’o začni,‘ říká Gubarev. Mám komentovat experiment Morava. ‚Kak vy uže slyšali...‘ páčím ze sebe. ‚Govori na češskom jazyke,‘ vybízí operátor. Výklad se zdrhnul, když jsem narazil na odborný termín. Pět let od rána do noci čtu, hovořím, poslouchám rusky. Zvlášť odborné termíny jsem si osvojil v ruštině – o mnoha věcech jsem dosud s nikým nemluvil jinak než rusky. A tak musím čas od času dolovat v mozku a v potu tváře hledat slovo. Hlasivky do pauzy ze setrvačnosti vsouvají nějaké to protažené é jako vycpávku. Kosmonaut musí zdomácnět v desítkách oborů lidské práce a já jsem se měl ještě navíc zaškolit v oboru dvojjazyčného televizního komentátora. Dělal mi potíže překlad do češtiny, zvlášť když mi ještě ke všemu napovídali rusky. Asi jsem krajanům doma svou rozpačitou češtinou napoprve moc radosti neudělal. Ale doufám, že jsem přes všechny kosmetické vady mluvil jazykem, kterému by porozuměli Dobrovský, Jungmann, Palacký, Tyl i Neruda – všichni ti, kteří třibili a pěstovali náš rodný jazyk, aby nebyl o nic chudší než jazyky všech vyspělých národů světa. Spolehám na to, že mi velkoryse odpustili ze samé radosti, že čeština zazněla jako třetí jazyk ve vesmíru.“

Slavnost doplňuje líbezný česko-ruský duet posluchačů GITIS (Vysoká divadelní škola) a také živá tisková beseda o kosmonautice.

V podvečer uspořádal u příležitosti výročí letu český velvyslanec v Ruské federaci, Jaroslav Bašta recepci v reprezentačních prostorách naší ambasády. Zazněly zde slavnostní projevy českého velvyslance, kosmonauta Alexeje Leonova, velvyslance Slovenské republiky, Vladimíra Remka, vědců, umělců a mnoha gratulantů, mezi nimiž byla také delegace naší Společnosti. Rozsahem, atmosférou, množstvím lidí a účastí významných osobností z Ruské federace i České republiky si recepce nezařadila s oslavou státního svátku, kombinovanou jakoby ještě navíc oslavou narozenin milého kamaráda, který byl z nás Čechů nejvýše a který se ochotně dělí o dojmy, jaké že to bylo tam nahoře.

„V kabině se rozednívá. Sklo průzoru se barví modře. Jako bychom vplouvali do nějaké modré kapaliny, která houstne. Zvláštní, prudká, čirá modř, jako šmolka, nebo pole

plné chrp anebo spíš jako nebe na reklamních pohlednicích. Sytá, líbivá, až neskutečně krásná modř. Kolem lodí náhle zazářily tisíce zlatých jisker – tak se leskly ve slunci zrníčka prachu. V propastné hlubině se vynořuje výše obrovitého, blankytně modrého globusu. Nad ním bílé obláčky jako chomáče vaty. Země. Vznášíme se někde nad Tichým oceánem. Je tyrkysově zelený. Stav beztlíže zdokonaluje zrak a já během letu pozoruji netušené detaily. V Jižní Americe vidím nádherné ledovce, Sahara svítí sytě okrovou plochou s podivnými kruhovými skvrnami a jasně ohraničenými přechody tmavších a světlejších odstínů. Řeky jsou pokroucené stříbrné a šedavé pentle, ústí Gangu se rozvětluje před mořským pobřežím jako spletené kořeny stromu, který byl vyrván z půdy. Kuba vypadá jako šperk, obkroužený sytě tyrkysovým mořem. Operátor hlásí, že poleťtíme nad Prahou. Vzpomínám si na Libušino proroctví ... město vidím veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat ... nad Prahou bylo sice zataženo, ale i přes mraky pronikala její záře.“

Do Prahy přiletěl Vladimír Remek společně s Alexejem Gubarevem 7. března, aby se nazítří zúčastnili šachového turnaje nesusoucího jejich jména. Po zahájení je přijal

starosta Prahy 5 Milan Jančík. Kosmonauti besedovali, předávali ceny, dávali autogramy. Podepisovali se i do publikací, jejichž prezentace se uskutečnila v průběhu turnaje. Fotografickou publikaci vydal známý fotograf Karel Mevald v nakladatelství FUTURE a knihu rozhovorů s významnými osobnostmi neméně známý novinář dr. Zdeněk Hrabica. V neděli 9. března se oba ju-

bilanti zúčastnili v Brně zahájení Dnů Petrohradu a 10. března je očekával další náročný den, který organizovala brněnská obchodní společnost ALTA, a. s. Kosmonauty přijal generální konzul Ruské federace, dále hejtman Jihomoravského kraje i primátor města Brna, uskutečnila se tisková konference a den vyvrcholil programem ve zcela vyprodané brněnské Hvězdárně a planetáriu M. Koperníka.

Náš Gagarin se jmenuje Remek

Záběrem na palcový titulok v Mladé frontě z 3. března 1978 začínal film, který byl prologem k besedě s kosmonauty. Vedle článku byla fotografie startu kosmické lodi, která se efektním trikem vznesla, a v políčku jsme sledovali záběry z letu raket Sojuz 28 a Saljut 6. V komentáři se hovořilo o tom, že tento let vlastně otevřel vesmír pro všechny a předznamenal rozvoj pozdější mezinárodní spolupráce. Velkým přínosem pro vědu byl velmi hodnotný vědecký program prováděný V. Remkem.

Hlavním bodem byla živá beseda s šesti kosmonauty a dalšími odborníky na kosmický výzkum, kterou zasvěceně moderoval dr. Jiří Grygar. Pro přítomné kosmonauty – V. Remka, A. Gubareva, V. Sevastjanova, V. Tokareva, I. Belu a O. Pelčáka měl připravené otázky: „Co vám kosmonautika dala a co vám vzala?“ Zajímavé odpovědi doplnili ruští profesori Martinson a Sobolev a po programu, kterého se rovněž zúčastnili velvyslanci I. Savolskij a J. Bašta, následovaly ještě kuloárové besedy kosmonautů zejména se zřídavými brněnskými studenty.

Další den následoval přejezd do Prahy a beseda v Ekogymnázium, kterou popsal student V. Langer v článku publikovaném v Učitelských novinách.

V. Remek a Ekogymnázium oslavují

Do dveří vešli dva nenápadní muži, u kterých by přítomní studenti jen stěží hádali povolání. Přesto jejich tváře před pětadvaceti lety znal celý svět. Kosmonauti Vladimír Remek a Alexej Gubarev totiž tehdy tvořili první mezinárodní vesmírnou posádku. V kosmu spolu strávili několik dní a nyní si o svých zážitcích přišli popovídat se studenty pražského Ekogymnázia.

Víte například, jak se spí ve stavu beztlíže? Komplikovaně. Abyste „nepulili“ celou noc prostorem, musíte si vlézt do speciálního spacího pytle, který je gumičkami připoutaný k určitému místu. Např. ke stropu. Ale to nestačí. Je třeba vyřešit problém kam s rukama. Když totiž usnete, začnou se vám ruce samy od těla zvedat. Musíte si je proto přivázat. A hlavu je nejlepší vtěsnat mezi ně-

jaké přístroje, aby se samovolně nezdvihala. Spaní to není asi moc pohodlné, ale takový dobrodružný výlet za to určitě stojí.

Studenti se s oběma kosmonauty bez problémů domluvili rusky, protože ruština se na této škole učí. Osmileté gymnázium vzniklo před deseti lety a právě výuce jazyků je tady věnováno hodně času. Díky tomu se studenti mohou zúčastňovat zahraničních cest za památkami, ekologickými zajímavostmi a mohou si ve světě vytvářet nové kontakty a představy o tom, jak vycházet s cizími lidmi. Už samotný název školy pak napovídá, že se zde věnují také otázkám ochrany životního prostředí, výchově k zodpovědnosti za svět, ve kterém žijeme a který bychom si měli ochránit i pro 21. století.

Je proto pochopitelné, že jednou z nejzajímavějších chvil besedy s kosmonauty bylo, když začali vyprávět o vědeckých pokusech, které v kosmické lodi prováděli. Takový výzkum může lidem na Zemi pomoci řešit věci úplně jinými a novými technikami a metodami. Otázky by na toto téma nebraly konce, ale příjemné posezení s hosty gymnázia pomalu končí. Vladimír Remek a Alexej Gubarev oslavují čtvrtstoletí od svého letu, gymnázium deset let úspěšného působení mezi českými školami. Oslava byla o to příjemnější, že ji mohli aspoň částečně prožít kosmonauti a studenti společně. A ještě jedna zajímavost na závěr. Na Ekogymnázium ještě donedávna studovala dcera Vladimíra Remka.

Vašek Langer,
Ekogymnázium Praha

Studenti se rovněž zajímali o hygienu a Vladimír Remek odpovídal i na tradiční otázku, jaký byl v raketě záchod?

„Nebyla to kabinka pod uzavřením, kde si můžete v klidu posedět a někdy i přečíst noviny. Kosmonauti nesmějí být příliš citliví na to, že se v takovýchto čistě intimních záležitostech nemohou uchýlit do soukromí. Proud vzduchu se postará o filtraci atmosféry i o to, aby vše, čeho se musí člověk zbavit, nepoletovalo v beztláčeném stavu kabinou, ale bylo nasáto do vaků. Ty se na stanici ukládají do speciálních kontejnerů, které se odstřelí do vesmíru a shoří v hustých vrstvách atmosféry.“

V. Remek beseduje se studenty Ekogymnázia Praha.

Den končil setkáním A. Gubareva a V. Remka s představiteli ČKR. Naši přátelé si se zájmem vyslechli informace o činnosti Společnosti přátel národů východu, ocenili průběh oslav 25. výročí jejich společného letu, potěšil je pamětní list vydaný ČKR, příprava videozáznamu a zejména velký ohlas veřejnosti i zájem partnerů z podnikatelské sféry spolupracovat u příležitosti jejich jubilea. Vzpomínali na let a na stovky besed, které uskutečnili.

Vladimíra Remka jsme požádali o kosmické vyznání:

„Vesmír mě uhranul. Je jako zahrada divů do které jsem nakoukl pootevřenými vrátky. Co všechno se skrývá v jejich hlubinách, kam zatím směji pronikat jen obežné sondy vědeckých hypotéz a nespoutaná obraznost fan-

tastů. Člověk má na jazyku tisíce otázek, na které mohou kosmonauti najít odpovědi. Odpovědi pro dobro lidí Zemi.“

Alexej Gubarev napsal pozdrav čtenářům Zpravodaje.

*Презгав прнвееи всем
Знмаченем "Зарвоооан
Зеленоу уснеов в зрени-
лении зрнебн лонсу
земеленн и россиянеин
Нарооанин.
С убавеннеи
Ленин-Космонавт
Носаонер советского
Жннандеса ГУБАРЕВ-РЕМКА
11. 02, 2003г.*

40. výročí letu Valentiny Těreškovové

Historické události – výročí letu první ženy do vesmíru, byla věnována akce, která se 16. června 2003 uskutečnila v Ruském středisku vědy a kultury v Praze. Přesně před čtyřiceti lety se vznesl k obloze Vostok 6 řízený Valentinou Těreškovovou. Let trval tři dny (70,8 hodiny), během kterých se uskutečnilo 48 obletů Zeměkoule. Při přistání se, podobně jako J. Gagarin katapultovala.

Valentina Těreškovová (nar. 1937) pracovala v textilním podniku, dálkově studovala, zajímala se o parašutismus a létání. Výborné výsledky ji kvalifikovali na kosmonautku. Po návratu z vesmíru jí byl udělen titul Hrdina Sovětského svazu. Byla poslankyní, členkou prezidia Nejvyššího sovětu SSSR, předsedkyní Výboru sovětských žen a viceprezidentkou Mezinárodní federace žen. V současnosti vede Ruskou asociaci mezinárodní spolupráce při Ministerstvu zahraničí Ruské federace.

V roce 1963 se provdala za kosmonauta Andriana Nikolajeva a o rok později se jim narodila dcera Jelena, která se tak stala prvním dítětem, jež mělo oba rodiče v kosmu.

V roce 1980 bylo manželství rozvedeno.

Výstava, dokumentující let Valentiny Těreškovové i její život, byla doplněna projekcí filmu Já, čajka. Velmi průměrný dokument natočený statickou kamerou, téměř jako domácí video, obsahuje několik unikátních neznámých záběrů s lidským rozměrem, například jak Valentina, těsně po doletu, obklopena vesničany, sedí v trávě, pije čerstvě nadojené mléko a k tomu odpovídá na dotaz: „Viděla jsi Boha, děvenko?“ „Neviděla, babičko, le-těla jsem po jiné orbitě.“

dvoustranu připravil Jiří Klapka
foto K. Mevald a archiv

Mezi dětmi

Blížilo se květnové výročí našeho osvobození od německého fašismu. Při přípravě Puškinova památníku jsme zaslechli od paní učitelek, že chtějí s dětmi uskutečnit 9. května sportovní den. Ale zazněl i povzdech, že škola nemá dostatek sportovních potřeb. Protože naše OKR potřebně vybavení vlastní, nabídli jsme pomoc a společně zorganizovali akci pro třetí ročníky Základní školy Třebovská v Ústí nad Orlicí.

Příroda a krásné počasí dalo rámeček, ale hlavní byl program. Okolo devadesáti dětí nadšeně soutěžilo ve střelbě ze vzduchovky, z luku, v hodu granátem a šipkami, proběhla také soutěž ve vybíjené a malé kopané. Mezi dětmi byla atmosféra opravdu spontánní, soutěžení braly smrtelně vážně a radost z drobných cen byla veliká. Byli jsme trochu překvapeni, že velká většina dětí držela vzduchovku a luk poprvé v ruce. Také se ptaly, co to je Společnost přátel národů východu a co dělá. Rád jsem jim to vysvětloval, i když to nebylo úplně jednoduché – ale snad jim z toho v hlavičkách něco zůstalo. Při loučení mne potěšilo a zároveň i rozesmálo oslovení: „Paní učitelko, přijďte brzy zas!“ Zkrátka feminizace vládne naší školou.

Miloslav Bouška, OKR SPNV
Ústí nad Orlicí

Ústeckoorlicko vzpomínalo

Nezapomínáme na ty, kteří položili své životy za naši svobodu. Sešli jsme se 8. května na tradičním místě u hrobu Saši Bogdanova v lese u Chocně. Více než 700 účastníků vyslechlo neformální projev poslankyně Parlamentu ČR JUDr. Zuzany Rujbrové. Velmi srdečně byla přivítána delegace Velvyslanectví Ruské federace v ČR, vedená plukovníkem Olegem Avrinovským. Ten ve svém vystoupení vzpomínal oběti bojů s fašismem, poděkoval za péči o hroby padlých a ocenil vysokou účast občanů, mezi nimiž bylo velké množství mladých lidí.

Pestrý program trval až do 17 hodin – plno bylo u stánků s občerstvením i s upomínkovými předměty. Účastníci také ocenili uspořádání soutěží pro děti, jízdu na ponících a v kočárovém spřežení. Zájem a pozornost poutali mladí členové Klubu vojenské historie, kteří v uniformách Rudé armády stáli čestnou stráž u hrobu Saši Bogdanova. Přivezli rovněž dobovou vojenskou techniku, kterou se jim daří získávat (spolu s uniformami) spoluprací s obdobným klubem v Ruské federaci. Na závěr akce se představil OKR, společně s členem vedení ČKR ing. Karlem Janičkem, sešli na pracovním

obědě s delegací ruského velvyslanectví a vzájemně se informovali o životě v našich zemích.

Celá akce potvrdila, že přátelství a vzájemná úcta mezi našimi národy mají svou hlubokou tradici.

Miloslav Bouška, Ústí nad Orlicí

Další mladí umělci z Ruské federace v Příbrami

Ve dnech 15.–21. ledna 2003 navštívili Příbram mladí umělci z Ruské federace. Hlavní vedoucí a současně majitelka cestovní kanceláře *Veselá cesta* paní Galina Frolovská přivezla čtyři skupiny mladých umělců.

K nejpočetnějším a nejzajímavějším patřil folklórní pěvecký a taneční soubor *Sibiřský podsněžník* z města Tomsk, které je vzdáleno více než tři tisíce kilometrů od Moskvy. Mladí lidé cestovali tři dny vlakem do Brestu Litevského a odtud více než 24 hodin autobusem. Odjížděli za více než 28stupňového mrazu a skoro jednoho metru sněhu. Samotný Tomsk má půl miliónu obyvatel, čtyři vysoké školy, 65 středních škol a čtyři školy uměleckého směru. V té, z níž byli i naši hosté, se učí 1.100 mladých talentů hře na hudební nástroje, tanci, sólovému a sborovému zpěvu a dalším uměleckým předmětům. Účastníci jsou rozděleni podle věkových kategorií a systém festivalů a různých soutěží dává široký prostor pro vystoupení a vzájemné měření úrovně nadání.

Zajímavá byla i skupina děvčat hrajících na staré hudební nástroje gambrisky, stejně i účinkující z Vladimíru, sólistky a soubor *Zornička*.

V průběhu návštěvy uskutečnili samostatné koncerty v Hvozďanech, Rožmitálu pod Třemšínem, kde vystoupili v předtančení na plese městského úřadu. Další vystoupení se uskutečnila v Ruském středisku vědy a kultury v Praze a ve Střední škole při Velvyslanectví RF. Pestrý byl doprovodný program po Praze, Karlových Varech, Příbrami, Rožmitálu i v příbramském tobogánu.

Vedoucí i děti velice potěšil zájem, který jim byl věnován, pěkná atmosféra vystoupení i pozornost, kterou jim po dva dny v Praze věnoval rada Velvyslanectví RF Nikolaj Vasiljev s rodinou. Přání na brzkou shledanou bylo neformálním přáním všech.

Karel Felt

Spolupráce s Ukrajinou do nové etapy

O Mezinárodním festivalu písní v Doněcku přinesl Zpravodaj ČKR informaci v čísle 3/2002. Duší této náročné akce je paní Taťána Nikolajevna Omelčenková – ředitelka Kulturního, společenského a televizního centra *Parnas* v Doněcku. Příbramská Okresní koordináční rada naší Společnosti

spolu s partnery pozvala paní Omelčenkovou na návštěvu do Čech. Cílem bylo projednat možnosti navázání kontaktů mezi oběma městy, blízkými si nejen hornickými, ale i církevní tradicemi – v Doněcku je rovněž Svatá Hora.

V průběhu návštěvy natočila T. N. Omelčenková velice obsažný film pro televizi a pro další společenská a sportovní centra. Velmi ji zaujal komplex možností přímo ve městě v podobě mnoha sportovních zařízení pro různé sporty, společenské a kulturní památky a společenská zařízení. Ve filmu nechybí ani Slivice, ozdravovna Bukovany, Orlík, Karlštejn, Zvíkov, Praha, Konopiště a další místa a zajímavé památky. Tato bohatá dokumentace o Příbrami a okolí bude sloužit k propagaci naší vlasti na Ukrajině a k přípravě programu pro turistiku dětí, mládeže, kolektivů i rodin.

Pro naše občany byla nabídnuta možnost rekreačních pobytů v sanatoriích doněckých horníků u moře a přímo na Krymu. Počítáme s vystoupením souboru z Doněcka na 5. mezinárodní přehlídce v Příbrami v říjnu letošního roku, kdy budou současně v restauraci Kulturního domu probíhat i Dny ukrajinské kuchyně. Také na festivaly v Doněcku v listopadu plánujeme vyslání našeho souboru a uskutečnění dnů české kuchyně.

V průběhu týdenní návštěvy přijal paní Omelčenkovou úřadující místopředseda České koordináční rady Tomáš Lukavský. Při tomto a i při mnoha dalších jednáních byla projednána řada okruhů spolupráce, z nichž některé se budou realizovat již v druhé polovině letošního roku.

z přispěvku Karla Felty,
předsedy OKR SPNV

30 dní pro neziskový sektor v Hodoníně

V rámci akce 30 dní pro neziskový sektor prezentoval aktivní okresní klub naší Společnosti v Hodoníně. Akce probíhá již šestým rokem po celé republice, v Hodoníně se uskutečnila podruhé. Panelové diskuse s vedením města se zúčastnilo téměř padesát zástupů občanských sdružení, sportovních, kulturních a volnočasových organizací. Cílem je seznamovat veřejnost se širokým spektrem občanských iniciativ. Na setkání odpovídali místostarostové Z. Domesová a L. Ambrozek na otázky, vztahující se převážně na grantovou politiku města, ale i na dotační možnosti kraje, ministerstev a zapojování do projektů Evropské unie. Hovořili o možnostech propagace v kabelové televizi, v městských vitrinách, na internetu a v místním tisku.

Předseda naší organizace, dlouholetý a obětavý funkcionář Miloš Duda informoval o činnosti a v Hodonínských listech následně uvedl, že Okresní klub Společnosti přátel

Puškinův památník 2003

národů východu pravidelně organizuje oslavy osvobození Hodonína, stará se o pohřebiště osvoboditelů, pořádá akce přispívající k rozvoji slovanské vzájemnosti, věnuje se také kulturním aktivitám připomínajícím historické události i osobnosti a jejich výročí, jako například A. S. Puškina, J. Gagarina, J. Kollára, F. L. Čelakovského či J. Dobrovského. Na přelomu února a března připravila Společnost v rámci aktivit neziskového sektoru akce k 25. výročí letu prvního čs. občana V. Remka do vesmíru. Byla mezi nimi i výstava fotografií z letu v sále Městského úřadu. O vlastním letu i o ing. Remkovi publikoval M. Duda článek v okresním tisku. -red-

Dny ruského jazyka

Slavnostní zahájení Dnů ruského jazyka se uskutečnilo 8. dubna 2003 v Křišťálovém sále Ruského střediska vědy a kultury v Praze. **Metodický seminář** proběhl za účasti předních ruských odborníků. Prof. G. V. Kolosnicynová z Centra mezinárodního vzdělávání Moskevské státní univerzity (MGU) vystoupila s přednáškou na téma Nová tech-

nika výuky ruského jazyka pro cizince, doc. A. N. Bogomolov, z téhož centra, hovořil o Multimediálním kurzu distanční výuky Noviny z Ruska, doc. M. N. Šutovová ze Státní univerzity A. S. Puškina se věnovala Psychologickým problémům ve výuce ruské fonetiky u zahraničních studentů-filologů a přednáška prof. G. I. Kutuzovové z petrohradské Státní technické univerzity byla zaměřena na Formování řečové kompetentnosti v podmínkách dialogu kultur. V dalších dnech se uskutečnily semináře na Masarykově univerzitě v Brně a na Západočeské univerzitě v Plzni a 11. dubna se jako vyvrcholení Dnů ruského jazyka konalo **celostátní kolo Soutěže v ruském jazyce (Olympiáda)**. Vítěze přijal v reprezentačních prostorách ruské ambasády velvyslanec Igor Savolskij, blahopřál jim k úspěchu a předal knižní dary. Dnům ruského jazyka předcházela velmi úspěšná vědecká soutěž mladých rusistů pořádaná Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy a ČAR. red

My, kteří máme rádi ruštinu v její poetické podobě, jsme se 16. května 2003 sešli ve velkém sále Ruského střediska vědy a kultury v Praze. Konal se zde totiž již 37. ročník celostátní přehlídky Festivalu Ars poetica – Puškinův památník, kterou opět mile uváděl Jiří Klapka.

V úvodním pozdravném vystoupení 1. tajemníka Velvyslanectví Ruské federace v ČR Nikolaje Prilepy, zástupce ředitele RSVK, byl oceněn význam festivalu jako prostředku k poznávání ruské kultury, ke kterému společně s uměním přispívá také výuka ruského jazyka. Jako odpověď se uskutečnil křest prvního dílu učebního komplexu ruštiny pro ZŠ *Pojechali*. Kmotři – J. Klapka a Anna Ponomarjevová, popřáli učebnici hodně nadšených žáků a a vedoucí autorského kolektivu, dr. Hana Žofková z pražské pedagogické fakulty, která v minulosti sama připravila pro přehlídku řadu úspěšných vystoupení, řekla, že učebnice by nevznikla, nebyť Puškinova památníku, kde poznala Mgr. Klaudivii Eibenovou a její kolektivy. Přáním autorů je, aby pro žáky bylo učení hrou a zábavou, aby se na hodiny ruského jazyka těšili. Křest byl opravdu decentní – když je učebnice studánkou poznání, tak žádný alkohol, ale kapky křišťálově čisté pramenité vody.

A pak už následovalo jedno vystoupení za druhým. Ostravští pod vedením K. Eibenové s námi procvičovali fonetiku, hodně se recitovalo, na scénu vstupovaly různé postavy z pohádek a malých příběhů, ze Slaného přišel dokonce i Mendělejev a jiné slavné osobnosti. Vedle děl známých klasiků se objevily i verše V. Chlebnikova, A. Galiče a M. Bljumentala. Součástí vystoupení byla také hudba, ať už jako podkreslení, nebo jako melodram, mezi recitačními styly zaujalo například originální rappové pojetí Blokovy Něznakomky.

Tančilo se – Květinový valčík z Čajkovského Louskáčku zatančila Pavlína Zemanová z Prahy, sbor Marfušek ze Žamberka s Karlem Gottem (ten byl ovšem playbackový).

Zpívalo se více a lépe než loni. Zpívalo se a cappella – gymnázium Vyškov, s kytarami – gymnázium Líšeň, s jazzovým klavírem Světlany Zatonské – ZŠ Vlastina Praha, doplněné stepařským číslem, či s magnetofonovým záznamem – poloplayback doprovodil Oněgina – M. Kuxe z brněnského Uměleckého gymnázia.

Zněly však také rockové písně za doprovodu syntetizátoru – gymnázium Hustopeče a studenti z gymnázia v Králíkách přijeli dokonce s celou hudební aparaturou.

Celý sál ale nejvíce uchvátil hlas jako zvoneček, či spíše zvon, který patřil drobné Ruzaně Melkumjan z Brna, když společně se svou sestrou Zuzanou zpívala ruské lidové písně. Celkově jsme zaznamenali žánrově pestrý repertoár – od národních písní až po ty nejnovější jako byla např. píseň Dívka na internetu. Nejen děti a studenti se přijeli letos pochlubit tím, co umí. Isakovského Vragi sožgli rodnuju chatu v podání paní učitelky A. Vrtělové z Uherského Hradiště bylo nezapomenutelné. Co vy na to, učitelé a všichni, co máte rádi ruštinu a je vám už „přes dvacet“?

Všichni účastníci dostali za svá vystoupení knihy, věnované Společností přátel národů východu, Velvyslanectvím Ruské federace v ČR, Asociací rusistů a již tradičně také básnířkou Ljubov Vondrouškovou. Nejzajímavější vystoupení bylo oceněno jezdem do Petrohradu, který věnovala cestovní kancelář JR Tour Radek Bílý.

Tak šťastnou cestu, Karolínko Kocourková z pražského Ekogymnázia!

A za rok zase s vámi všemi na shledanou v Ruském středisku!

Mgr. M. Kožušková

Nový časopis РУССКОЕ СЛОВО

Na slavnostní prezentaci, konané 19. května 2003 na Magistrátu hlavního města Prahy, jsme přivítali nový, pěkný časopis v ruském jazyce, který vydává občanské sdružení Ruská tradice s finanční podporou vlády ČR. Dvě čísla, která již vyšla (únor, duben), se vyznačují přitažlivou barevnou obálkou, pěkným papírem, ale zejména zajímavým obsahem. V prvním čísle poskytl rozhovor na téma národnostních menšin vicepremier dr. Petr Mareš, CSc., o své organizaci hovořil předseda Ruské tradice ing. Igor Zalatarjov, CSc. Zajímavý je článek o dynastii Romanovců, nebo medailony osobností z oblasti vědy, ekonomiky či literatury. Ve druhém čísle najdete interview s velvyslancem Ruské federace v ČR Igorem Savolským, s arcibiskupem pražským a Českých zemí, vladykou Christoforem, slavným současným hudebním skladatelem, žákem A. Chačaturjana, Vjačeslavem Grochovským, žijícím v Praze, článek k 300. výročí založení Petrohradu, nebo např. literární portrét ruského básníka pochovaného v Praze Daniila Rargauze, na jehož verše skládal hudbu i samotný P. I. Čajkovskij. Časopis má 24 stran, vychází jako dvouměsíčník, adresa redakce: Kamenická 42, 170 00 Praha 7, tel.: 233 372 392, fax: 233 371 784, e-mail: ruslo@ideg.cz. Šéfredaktorem je PhDr. Andrej Fozikoš. -red-

Slovensko z nevšedních pohledů

Velkoplošné fotografie originálního slovenského autora **Ladislava Struhára**, vystavované Café Galerii Černá labuť, dokázaly navodit hluboké snové pocity a vjemy romantických zákoutí slovenské krajiny, umocněné fotografovým nevšedním pohledem i technikou – zvláštním světlem a barevným filtrováním. A samozřejmě, že není zanedbatelné, že i sám autor, který se vernisáže zúčastnil, je člověk velmi milý a příjemný, šíříci okolo sebe pohodu a úsměvnou

náladu. Takže každý, kdo vernisáž konanou 13. ledna 2003 navštívil, si odnášel do zimně posmutněných ulic slunečnou atmosféru.

Přispěla k tomu i milá doprovodná akce – český rusista a všeumělec, člověk velmi blízký česko-slovenské scéně – Jiří Klapka při této příležitosti křtil útlou, ale obsažnou publikaci **Špalíček slovenských písní**, již čtvrtou v pořadí, po sbornících českých, ruských a ukrajinských písniček, které vydávaly Společnost přátel národů východu a Česká asociace rusistů za přispění ministerstev zahraničních věcí a kultury ČR. A protože šlo o lidové písně, které má ve velké oblibě velvyslanec Slovenské republiky v ČR Ladislav

Ballek, neodmítl knížečku uvést do života, kde ji nepochybně i zde, v českém prostředí čeká nemálo příznivců. A konečně, aby i ta mezinárodní kulturní sepjatost umělců Černé labutě byla ještě více podtržená, zazpívali a zahráli, spolu s Jiřím, známé slovenské písně i umělci z Kazachstánu a Sibíře: Irina Burcevová, Natálie Shonertová a Alexandr Shonert. A tak tu opět zazářilo slovenské umění v podání umělců hovořících různými jazyky, trošku jiným, nepochybně však originálním světlem.

z článku Mgr. Nadi Vokušové, předsedkyně Slovensko-českého klubu

Delegace ČKR v Moskvě

(Pokračování ze str. 1)

pořadu věnovaného 150. výročí úmrtí F. L. Čelakovského, který byl úspěšně uváděn v pražské Viole pod názvem Ohlasy písní slovanských, jednak beseda o činnosti Společnosti přátel národů východu a České asociace rusistů. „*Bud' s tím Čelakovským opatrný,*“ šeptala mi spiklenecky prof. Solncevová, „*on se v něm prof. Nikol'skij dost vyzná, psal o něm disertační práci.*“ Ale laskavý pan profesor byl spokojený a milý jako všichni diváci, kteří se velmi živě zajímali o činnost našich organizací.

Akce uspořádané u příležitosti s oslav 25. výročí letu V. Remka byly pro nás příležitostí setkat se po delší době se spolupracovníky z oblasti kultury a umění i příležitostí k navázání nových kontaktů. Velvyslanec J. Bašta s velkou pozorností a zájmem vylechl informací ředitelky Ekogymnázia dr. H. Entlerové o činnosti školy a jejích perspektivách. V následujících dnech se uskutečnila další jednání: setkali jsme se s naším kulturním atašé, strávili jsme nezapomenutelný večer s prezidentem Mezinárodní asociace podpory kultury Igorem Čerkasovem a jeho okouzující chotí Táňou, jednali jsme s ředitelkou Moskevského domu národnosti Valentinou Ušakovovou. S řadou podnikatelů jsme hledali možnosti dalšího rozvoje v oblasti obchodní spolupráce. Na závěrečný pracovní oběd nás pozval sám oslavenec Vladimír Remek s chotí Janou. Na to, že se těsně před oslavovým maratónem, kdy téměř nespál, vrátil ze služební cesty z Jekatěrinnburgu, vypadal obdivuhodně svěže a byl jako vždy vtipný a pozorný společník. Informovali jsme jej o pražských novinkách, o činnosti a naplňování programu Společnosti a projednali časový plán jeho pobytu v Čechách. Tři dny přelétly kosmickou rychlostí, a když jsme se na letišti Šeremetěvo setkali s natěšenými českými studenty, přiletěvšími studovat ruštinu, trochu jsme jim zavíděli. Věk i místo. J. Klapka

N. Vokušová, L. Ballek a J. Klapka.

Ceny GRATIAS AGIT uděleny

V reprezentačních prostorách Černínského paláce v Praze předával 19. června 2003 místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR Cyril Svoboda ceny Gratias agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Mezi oceněnými byli známí petrohradští bohemisté, manželé prof. Irina Poročkinová a dr. Igor Inov. Oba literární vědci a překladatelé se celoživotně věnují propagaci české kultury v Rusku, paní Irina přednáší na katedře slavistiky Petrohradské univerzity, je autorkou monografie L. N. Tolstoj a slovanské národy, statí o české literatuře a rusko-českých kontaktech, předmluv k mnoha publikacím, např. sborníku Poezie západních a jižních Slovanů, k vesnické próze Karoliny Světlé V horách Ještědu a mnoha dalších, přeložila řadu děl – Světlé, Pujmanové, Olbrachta, Poláčka, Kundery, Hrozného, Mathausera, Masaryka aj. V současnosti dokončuje knihu Masaryk a Rusko. Igor Inov (vlastním jménem Ivanov) je autorem pěti básnických sbírek, překládal verše většiny českých básníků 19. a 20. století od Čelakovského po Seiferta, prózy – např. Jiráska, Haška, Čapka, Nezvala i dramata, rovněž v širokém záběru – od

Šamberka, přes Voskovce a Wericha až po Havla. Je autorem monografií o Osvobozeném divadle, o Janu Werichovi (1971–Leningrad, 1992–Praha), knih – Osud a múzy Vítězslava Nezvala, Čeští dramatici v katakombách undergroundu, Literárně-divadelní a koncertní činnost ruské emigrace v ČSR ve 20. až 40. letech (vydává Slovanská knihovna a Divadelní ústav AV). V rukopise je monografie o životě a tvorbě Jindřicha Honzla a unikátní kniha vzpomínek na setkání a spolupráci s předními osobnostmi české kultury druhé poloviny 20. století. U příležitosti letošního X. mezinárodního kongresu rusistů MAPRJAL vydal Ústav slovansko-germánských studií Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a katedra Slavistiky Univerzity Hradec Králové studii Igora Inova Poetické Čechy Borise Pasternaka. Oba manželé se rovněž zasloužili o odhalení památníku T. G. Masaryka na petrohradské univerzitě. Bylo nám líto, že jsme se s našimi oceněnými přáteli nemohli setkat na slavnosti v Černínském paláci, protože dva dny před odletem do Prahy pan Inov vážně onemocněl a 22. července nakonec své chorobě podleh. jk